

TURKEY RIGHTS MONITOR

Uitgave 254 | Datum 28 april-4 mei

(De links naar bijbehorende bronnen zijn te vinden op de Engelstalige versie.)

WILLEKEURIGE DETENTIE EN ARRESTATIE

In de loop van de week hebben openbare aanklagers de detentie van ten minste 279 personen bevolen wegens vermeende banden met de Gülen-beweging. In oktober 2020 werd in een advies van de VN-werkgroep inzake willekeurige detentie (WGAD) gesteld dat het op grote schaal of systematisch opsluiten van personen die banden zouden hebben met de groep, kan neerkomen op misdaden tegen de menselijkheid. Solidarity with OTHERS heeft een gedetailleerde database samengesteld om de aan Gülen gelinkte massale detenties sinds een mislukte staatsgreep in juli 2016 te monitoren.

29 april: voorafgaand aan de Internationale Dag van de Arbeid hield de Turkse politie 92 personen aan in Istanbul, voornamelijk gelinkt aan verboden linkse groeperingen, tijdens een preventieve antiterreuractie die werd bekritiseerd vanwege politiegeweld en werd gezien als onderdeel van een bredere repressie van dissidenten na de arrestatie van oppositieburgemeester Ekrem İmamoğlu.

30 april: De Turkse macht heeft de afgelopen vier dagen minimaal 218 personen veroorzaakt tijdens landelijke operaties wegens minder banden met de Gülenbeweging, ondanks een uitspraak van het EHRM waarin werd geoordeeld dat het gebruik van ByLock geen reden voor arrestatie is.

GEDWONGEN VERDWIJNINGEN

Er is deze week geen nieuws naar buiten gekomen over Yusuf Bilge Tunç, een voormalige werknemer uit de publieke sector die tijdens de noodtoestand van 2016-

2018 bij wetsdecreet uit zijn baan is ontslagen en die op 6 augustus 2019 als vermist is opgegeven. Hij is een van de laatste personen in een reeks van vermoedelijke gedwongen verdwijningen van regeringscritici sinds 2016.

VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING

1 mei: Meer dan 400 mensen, waaronder negen advocaten, werden in Istanbul gearresteerd op de Internationale Dag van de Arbeid terwijl ze probeerden naar het Taksimplein te marcheren ondanks een overheidsverbod. De autoriteiten zetten meer dan 52.000 politieagenten in en sloten belangrijke vervoersknooppunten in de stad af.

VRIJHEID VAN MENINGSUITING EN MEDIA

30 april: Een Turkse rechtbank legde de Zweedse journalist Joakim Medin een voorwaardelijke gevangenisstraf van 11 maanden op wegens het beledigen van president Erdoğan. Hij blijft echter vastzitten in Silivri in afwachting van zijn proces op een tweede aanklacht van lidmaatschap van een terroristische organisatie, wat hij ontkent en stelt dat hij enkel journalistiek werk verrichtte.

30 april: Het sociale media-account "Arşiv Unutmaz," dat bijna 1 miljoen volgers heeft op X en bekend staat om het delen van oude uitspraken van politici en media-archieven, werd geblokkeerd onder het mom van nationale veiligheid en openbare orde.

2 mei: Turkije zakte naar de 159e plaats van 180 in de World Press Freedom Index 2025 van RSF, wat de toenemende staatscontrole, censuur, arrestaties en geweld tegen journalisten weerspiegelt. 90% van de nationale media staat onder overheidsinvloed en 37 journalisten zitten momenteel gevangen.

2 mei: De Britse mensenrechtenadvocaat Ben Keith heeft een uitgebreid beroep ingediend bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens namens de gevangen Turkse journalist Ali Ünal. Hij beweert dat er meerdere mensenrechten werden geschonden, waaronder willekeurige detentie en het ontbreken van een eerlijk proces, terwijl Turkije op de 159e plaats staat in de World Press Freedom Index 2025.

Turkmeense activisten stop te zetten. De organisatie waarschuwt dat zij bij terugkeer naar Turkmenistan het risico lopen op foltering, verdwijning en gevangenisstraf, wat in strijd zou zijn met Turkije's internationale verplichtingen.

ONAFHANKELIJKHEID VAN DE RECHTERLIJKE MACHT EN RECHTSSTAAT

28 april: VN-Speciaal Rapporteur Ben Saul waarschuwde het EHRM dat de vage en met terugwerkende kracht toegepaste antiterreurwetten van Turkije in strijd zijn met internationale legaliteitsnormen en drong aan op strikte handhaving van artikel 7 in de aanstaande zaak Yasak v. Türkiye.

29 april: Het jaarverslag 2024–2025 van Amnesty International benadrukt dat Turkije weigert bindende EHRM-uitspraken uit te voeren in de zaken van Osman Kavala, Selahattin Demirtaş en Yüksel Yalçınkaya, ondanks duidelijke vonnissen die hun vrijlating of vrijspraak gelasten.

KOERDISCHE MINDERHEID

29 april: Çınar Altan, voormalig covoorzitter van de pro-Koerdische DEM-partij in İzmir, werd op 28 april 2025 veroordeeld tot in totaal 3 jaar en 4 maanden gevangenisstraf wegens het ondersteunen van een terroristische organisatie en het verspreiden van propaganda.

GEVANGENISOMSTANDIGHEDEN

29 april: Volgens een rapport van de Mensenrechtenvereniging (İHD) worden minstens 1.412 gevangenen, waaronder 335 in kritieke toestand, vastgehouden in Turkse gevangenissen onder zware omstandigheden die hun gezondheid verslechteren. Het rapport roept op tot dringende actie te midden van het ontbreken van officiële gegevens.

VLUCHTELINGEN EN MIGRANTEN

2 mei: Human Rights Watch heeft Turkije opgeroepen om de deportatie van twee in Sinop gearresteerde